

Antagen version av Ale kommuns plan för arbetet med civil beredskap

Beslutad av:	Kommunfullmäktige
Beslutsdatum:	2025-12-15
Beslutsparagraf:	KF § 221
Dokumentansvarig:	Utvecklingsledare civil beredskap
Dokumentet gäller för:	Ale kommun, samtliga nämnder
Diarienummer:	2025/270
Giltighetstid:	2025-12-15 – tillsvidare

Innehåll

Ale kommuns plan för arbetet med civil beredskap	0
1 Inledning.....	2
1.1 Bakgrund och användning	2
1.2 Uppdragsbeskrivning	2
1.3 Syfte	2
1.4 Omfattning, avgränsningar och giltighet	2
1.5 Ekonomiska förutsättningar	3
1.6 Styrande dokument och lagstiftning	4
2 Nuläge och förutsättningar	5
3 Målbild och inriktning för att stärka kommunens civila beredskap	6
4 Ansvarsfördelning och kommunstyrelsens samordningsansvar	7
4.1 Nämndernas ansvar	7
4.2 Rapporteringsansvar till kommunstyrelsen	7
4.3 Sammanfattning – ansvarsfördelning i korthet	8
5 Samhällsviktig verksamhet inom civil beredskap	9
6 Ekonomiska förutsättningar och långsiktig planering	10
6.1 Förutsättningar, resurser och ansvar	10
6.2 Planering på kort sikt (2025–2026).....	10
6.3 Planering på lång sikt (från 2027).....	11
6.4 Strukturer för finansiering och öronmärkning.....	12
6.5 Bedömda behov	12
7 Implementering och uppföljning	13
8 Samverkan och extern förankring.....	14
9 Bilagor - Nämndspecifika sammanställningar av samhällsviktig verksamhet.....	15
9.1 Kommunstyrelsen.....	15
9.2 Servicenämnden	16
9.3 Samhällsbyggnadsnämnden	17
9.4 Socialnämnden	18
9.5 Utbildningsnämnden	19

1 Inledning

1.1 Bakgrund och användning

Kommunernas ansvar för beredskap har stärkts i takt med förändringar i det säkerhetspolitiska läget och genom nya nationella krav. Förväntningarna på kommunerna att kunna hantera både vardagliga störningar, allvarliga samhällskriser och situationer vid höjd beredskap har ökat. Detta ställer krav på en långsiktig planering och en tydlig ansvarsfördelning mellan kommunens nämnder.

Planen tar sin utgångspunkt i begreppet **civil beredskap**, som är ett samlingsbegrepp för både **krisberedskap** och **civilt försvar**. Genom att arbeta utifrån civil beredskap skapas ett helhetsperspektiv som tydliggör hur kommunens ansvar och uppgifter hänger ihop och förstärker varandra. Krisberedskapen omfattar förmågan att förebygga, motstå och hantera fredstida kriser, medan det civila försvaret handlar om att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner och skydda civilbefolkningen vid höjd beredskap.

Planen är framtagen för att ge kommunens politiska ledning och nämnder en gemensam grund för beslut, prioriteringar och ansvarsfördelning inom ramen för civil beredskap.

1.2 Uppdragsbeskrivning

Kommunstyrelsen har genom kommunens nämndplan för 2025 fått i uppdrag att upprätta en plan för att säkerställa kommunens krisberedskap. Planen ska tydliggöra de olika nämndernas ansvar samt redovisa kostnader och finansiering på både kort och lång sikt.

I arbetet har det bedömts ändamålsenligt att ta avstamp i det vidare begreppet **civil beredskap**, som omfattar både krisberedskap och civilt försvar. Detta innebär inget avsteg från uppdraget, utan syftar till att skapa ett helhetsperspektiv och en mer sammanhållen struktur för kommunens förberedelser och planering.

1.3 Syfte

Planens syfte är att säkerställa en samlad, långsiktigt hållbar och effektiv civil beredskap i Ale kommun. Den ska tydliggöra ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen och nämnderna, skapa struktur för planering och prioritering av beredskapsarbetet samt bidra till en gemensam inriktning för hur kommunen ska förbereda, leda och utveckla sin beredskap vid samhällsstörningar och höjd beredskap.

1.4 Omfattning, avgränsningar och giltighet

Planen omfattar kommunens arbete med civil beredskap, där krisberedskap och civilt försvar utgör två centrala delar. Civil beredskap är här det övergripande paraplyet, medan krisberedskap handlar om att förebygga, motstå och hantera allvarliga samhällsstörningar i fredstid och civilt försvar om att stärka samhällets motståndskraft vid höjd beredskap.

Planen gäller på både kort och lång sikt och ska betraktas som ett levande dokument. Eftersom det pågår omfattande nationella utredningar och utvecklingsarbeten inom civil beredskap kan nya

uppgifter tillkomma, vilket kan kräva anpassningar och omprioriteringar. Planen ska därför regelbundet ses över för att säkerställa fortsatt aktualitet. Detta gäller särskilt i samband med att ny lagstiftning som ersätter lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser (LEH) träder i kraft, vilket kan komma att påverka kommunens uppgifter och ansvar.

Avgränsningar

För att tydliggöra innehållet gäller följande avgränsningar:

- **Underlag och behov**
Planen bygger på de behov och åtgärder som identifierats inom ramen för nämndernas risk- och sårbarhetsanalyser (RSA), kontinuitetsplanering och övriga beredskapsarbete. Nya eller ännu inte fullt kartlagda behov omfattas inte i nuläget, men kan lyftas in i kommande utvecklingsarbete.
- **Ekonomiska förutsättningar**
Planen redovisar enbart övergripande kostnadsuppskattningar och strukturer för finansiering. Detaljerade budgetar och investeringsplaner hanteras inom ramen för respektive nämnds ordinarie planerings- och budgetprocess, vilket säkerställer att resurser fördelas i enlighet med både planens intentioner och kommunens ekonomiska styrning. Fokus ligger på att belysa nuläge, utmaningar och bedömda behov, särskilt kopplat till kontinuitetshantering och långsiktig finansiering enligt den kommande lagen om kommuners och regioners grundläggande beredskap (LKRB). De ekonomiska förutsättningarna utvecklas närmare i kapitel 6.
- **Planens strategiska karaktär**
Planen är strategisk och tydliggör det ansvar som redan framgår av lagstiftning och kommunens reglementen. Den ger en samlad överblick men är inte avsedd att ersätta operativa planer, reglementen eller befintliga styrdokument i respektive nämnd.
- **Öppenhet och sekretess**
Planen är avsedd som ett öppet dokument. Känsliga uppgifter om sårbarheter, kontinuitetslösningar och säkerhetsskydd hanteras i separata dokument enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och säkerhetsskyddslagen (2018:585).

1.5 Ekonomiska förutsättningar

Som framgår av avgränsningarna är det i nuläget inte möjligt att ta fram en detaljerad budget eller investeringsplan. Enligt uppdraget ska planen redovisa kostnader och finansiering på både kort och lång sikt. I nuläget är detta inte möjligt i detalj, eftersom flera nationella utredningar, nya regelverk och utvecklingsarbeten kan förändra kommunens uppgifter och ansvar. Att i detta skede ange exakta kostnader riskerar därför att bli missvisande.

Planen redovisar i stället övergripande ekonomiska förutsättningar, vilka utvecklas mer utförligt i kapitel 6 – *Ekonomiska förutsättningar och långsiktig planering*. Där beskrivs nuläget, de största utmaningarna och de behov som successivt tydliggörs genom kommunens arbete med kontinuitetshantering och andra delar av beredskapsområdet.

1.6 Styrande dokument och lagstiftning

Planen tar sin utgångspunkt i både nationell lagstiftning och kommunens egna styrande dokument. Dessa anger de övergripande ramarna för arbetet och säkerställer att planen är förankrad i gällande regelverk och lokala prioriteringar. Planen ska därför ses som ett komplement till, inte en ersättning för, befintliga styrdokument.

Nationell lagstiftning och föreskrifter

- Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) - *som under kommande år kommer att ersättas av **lagen om kommuners och regioners beredskap (LKR)***.
*Den nya lagen syftar till att tydliggöra kommunernas ansvar för beredskap i fred, kris och krig, och bygger vidare på de förslag som presenterats i **Utredningen om kommuners och regioners beredskap (SOU 2024:65)**. Hänsyn har tagits till den nya lagstiftningen och dess förarbeten vid framtagandet av denna plan.*
- Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap
- Säkerhetsskyddslagen (2018:585)
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- Kommunallagen (2017:725)

Därutöver utgår planen från nationella styrdokument och vägledningar, bland annat:

- Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030
- Utredningen om kommuners och regioners beredskap (SOU 2024:65)
- Kraftsamling – Inriktning av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret (2023) av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret (2023)

Kommunens styrdokument

- Kommunstyrelsens nämndplan för 2025 (uppdraget att ta fram denna plan)
- Program för civil beredskap, Ale kommun 2023–2026
- Program för trygghet och säkerhet
- Reglementen för samtliga nämnder
- Informationssäkerhetspolicy
- Kommunens risk- och sårbarhetsanalys (RSA) 2023–2026
- Nämndernas kontinuitetsplaner

2 Nuläge och förutsättningar

Kommunens beredskapsarbete bygger på de risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) som nämnderna genomför samt den kontinuitetsplanering och de beredskapsåtgärder som utvecklats inom respektive verksamhetsområde. Dessa analyser och planeringar utgör grunden för den gemensamma lägesbild som denna plan tar avstamp i.

Kommunen har under senare år tagit viktiga steg för att stärka sin beredskap, bland annat genom utvecklade processer för krisledning, ökad samverkan mellan nämnder och en successiv anpassning till nationella mål och krav. Övningar, erfarenheter från inträffade händelser och uppföljning av RSA har bidragit till att identifiera både styrkor och utvecklingsområden.

Bland de styrkor som framträder finns ett starkt engagemang inom nämnderna, etablerade former för samverkan i vardagliga frågor samt en växande medvetenhet om beredskapens betydelse. Samtidigt finns utmaningar kopplade till uthållighet, resursfördelning och förmågan att snabbt anpassa sig till nya krav och förändrade förutsättningar i det säkerhetspolitiska läget.

Kommunens arbete med civil beredskap sker inte isolerat, utan i nära samverkan med länsstyrelsen, andra kommuner, regionen, statliga myndigheter och frivilliga aktörer. Denna samverkan är en förutsättning för att kunna hantera större händelser som påverkar flera samhällsfunktioner samtidigt.

En särskild utmaning är att förutsättningarna för krisberedskap och civilt försvar just nu förändras snabbt. På nationell nivå pågår flera utredningar, regeringsuppdrag och lagändringar som kan komma att innebära nya uppgifter för kommunerna. Detta ställer krav på att kommunen kan anpassa och utveckla sin beredskap i takt med att nya krav och ansvar klagörs.

Sammantaget är utgångspunkten att kommunen har en etablerad grund för krisberedskap, men att den behöver vidareutvecklas och stärkas för att möta både kända utmaningar och kommande förändringar. Denna plan syftar till att skapa en gemensam inriktning för hur det arbetet ska ske, på både kort och lång sikt.

3 Målbild och inriktning för att stärka kommunens civila beredskap

Kommunens arbete med civil beredskap utgår från de nationella målen för krisberedskap och civilt försvar samt från kommunens egna politiskt beslutade uppdrag och styrdokument. Syftet är att säkerställa att kommunen kan värna liv, hälsa, samhällets funktionalitet och demokratins grundläggande värden, både i fredstid, vid fredstida kriser och under höjd beredskap.

Målen gäller därför hela civil beredskapen, inklusive krisberedskap, civilt försvar och skydd av civilbefolkningen, och anger den långsiktiga inriktningen för kommunens arbete.

Kommunens mål och inriktning för civil beredskap

Mål:	Inriktning:
1. Kommunen ska säkerställa en robust och uthållig krisberedskap som gör det möjligt att hantera vardagliga störningar, allvarliga samhällskriser och ett skärpt säkerhetspolitiskt läge.	Beredskapen ska dimensioneras för långvariga påfrestningar. Arbetet ska särskilt fokusera på att säkra samhällsviktiga funktioner och bygga in redundans i strategiska noder. Behovet av robusta noder ska även vägas in i kommunens långsiktiga samhällsplanering, exempelvis i översiktsplaner, detaljplaner och lokaliseringsutredningar.
2. Samhällsviktiga verksamheter ska kunna upprätthållas även under störda förhållanden och höjd beredskap.	Beredskapsarbetet ska integreras i ordinarie styrning, planering och budget för att skapa kontinuitet och långsiktig hållbarhet i kommunens verksamheter.
3. Kommunen ska bidra till det nationella målet att öka skyddet av civilbefolkningen vid fredstida kriser och höjd beredskap	Arbetet ska inriktas mot att värna liv, hälsa och grundläggande trygghet, i linje med nationella krav och prioriteringar.
4. Kommunens arbete ska vara anpassningsbart för att möta förändringar i lagstiftning, nationella krav och säkerhetspolitiska förutsättningar.	Planeringen ska präglas av flexibilitet och förmåga att skala upp eller omprioritera i takt med förändrade förutsättningar.
5. Kommunens agerande i kriser ska ske i enlighet med lagstiftning, reglementen och principer för god förvaltning.	Arbetet ska präglas av rättssäkerhet, tydliga beslutsvägar och transparens gentemot medborgare, organisation och nationella aktörer.
6. Nämnderna ska samverka för att skapa en gemensam beredskap.	Arbetet ska ske i nära samordning mellan nämnderna, med helhetssyn och ömsesidigt ansvar, oberoende av organisatoriska gränser.

4 Ansvarsfördelning och kommunstyrelsens samordningsansvar

Kommunens arbete med civil beredskap bygger på en ansvarsfördelning mellan kommunstyrelsen och övriga nämnder. Civil beredskap omfattar här både krisberedskap och civilt försvar. Enligt kommunallagen har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar att *leda och samordna* kommunens angelägenheter. Varje nämnd bär ett självständigt ansvar för beredskapsarbetet inom sitt verksamhetsområde.

Begreppen *leda* och *samordna* återkommer i både kommunallagen och kommunens reglementen, men deras praktiska innebörd är inte alltid entydig. Det finns en risk att samordningsansvaret tolkas som ett operativt ansvar, ett kontrollmandat eller ett krav på likriktning. Så är inte fallet. Kommunstyrelsens uppgift är att hålla ihop kommunens samlade beredskap genom att skapa gemensam inriktning, samla information, analysera underlag och rapportera vidare.

I kommunens reglementen är uppdraget inom beredskapsområdet uttryckt som ett *samordningsansvar*. Begreppet *leda* ska därför förstås i sin övergripande betydelse, att säkerställa helhet och genomslag för kommunfullmäktiges beslut, medan det operativa ansvaret för krisberedskap, civilt försvar och säkerhetsskydd alltid ligger kvar hos respektive nämnd.

Samtidigt är det avgörande att framhålla att varje nämnd bär ett eget ansvar för beredskapsarbetet inom sitt verksamhetsområde. Detta ansvar kan inte överföras till kommunstyrelsen eller någon annan nämnd, utan grundar sig i kommunfullmäktiges fastställda reglementen.

4.1 Nämndernas ansvar

Varje nämnd ansvarar för att krisberedskap, civilt försvar och säkerhetsskydd beaktas och integreras i den egna verksamheten. Detta omfattar bland annat att:

- analysera risker, sårbarheter och beroenden,
- planera och vidta åtgärder för att säkerställa kontinuitet i samhällsviktig verksamhet,
- uppfylla krav i säkerhetsskyddslagstiftningen,
- bidra till kommunens samlade totalförsvarsplanering, samt
- redovisa beredskapsrelaterade kostnader och finansieringsbehov inom ramen för sin ordinarie planerings- och budgetprocess.

Detta ansvar kan inte överföras till kommunstyrelsen eller någon annan nämnd.

4.2 Rapporteringsansvar till kommunstyrelsen

För att kommunstyrelsen ska kunna fullgöra sitt samordningsuppdrag är nämndernas rapporteringsansvar helt avgörande. Detta framgår uttryckligen av reglementena, där det anges att nämnderna är skyldiga att:

”hålla kommunstyrelsen informerad om beredskapsläget och de övriga förhållanden som är av betydelse för att kommunstyrelsen ska kunna fullgöra sitt samordnings- och rapporteringsansvar.”

För att denna informationskyldighet ska bli verkningsfull behöver rapporteringen ske på ett återkommande och systematiskt sätt. Det innebär bland annat att:

- återrapportering om beredskapsarbetet sker regelbundet,
- ansvarsfördelningen internt i nämnden är tydlig, och
- dialogen med kommunstyrelsen hålls kontinuerlig (till exempel genom säkerhetsfunktionen).

Punkterna ovan är en förutsättning för att kommunstyrelsen ska kunna ge kommunfullmäktige en samlad bild av kommunens beredskap och bidra till att uppfylla de nationella krav som gäller för krisberedskap och civilt försvar.

4.3 Sammanfattning – ansvarsfördelning i korthet

- Kommunstyrelsen har ett ansvar att leda och samordna: skapa gemensam inriktning, samla information och rapportera vidare. Inom beredskapsområdet uttrycks detta i reglementena som ett samordningsansvar.
- Varje nämnd har ett självständigt ansvar för krisberedskap, civilt försvar och säkerhetsskydd inom sitt verksamhetsområde. Detta ansvar kan inte delegeras.
- Rapporteringsansvaret från nämnderna till kommunstyrelsen är centralt för att styrelsen ska kunna fullgöra sitt uppdrag.
- Den samlade förmågan inom kommunens civila beredskap skapas först när kommunstyrelsen kan hålla ihop helheten och nämnderna driver beredskapsarbetet inom sina respektive uppdrag. Förmågan uppstår alltså i samspelet mellan styrelsens samordning och nämndernas självständiga arbete.

5 Samhällsviktig verksamhet inom civil beredskap

För att ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen och nämnderna ska bli tydlig i praktiken behöver det framgå vilken samhällsviktig verksamhet som respektive nämnd ansvarar för under störda förhållanden.

Som en del av arbetet med denna plan har därför en kartläggning gjorts av nämndernas uppdrag och verksamheter. Den visar att samtliga nämnder har verksamheter som bedöms samhällsviktiga och som måste upprätthållas även vid kris eller höjd beredskap. Resultatet kan sammanfattas i tre huvuddrag:

- **Verksamheter som måste bibehållas;** exempelvis krisledning, äldreomsorg, funktionsstöd, skolverksamhet, vattenförsörjning, avfallshantering samt drift av lokaler och IT.
- **Verksamheter som kan prioriteras ned eller tillfälligt pausas;** exempelvis gymnasieskola, delar av kultur- och fritidsverksamheten, vissa administrativa utvecklingsfunktioner och långsiktig planering som kan skjutas fram i tid.
- **Verksamheter som kan tillkomma i en kris;** exempelvis krisstöd, trygghetspunkter, anpassning av lokaler och förstärkta stödinsatser för invånare.

Denna översikt ger en gemensam och strategisk bild av kommunens samlade förmåga och utgör ett underlag för politiska prioriteringar samt den fortsatta utvecklingen av civil beredskap.

För att underlätta det praktiska arbetet finns en mer detaljerad sammanställning i bilagorna. Den visar per nämnd vilka verksamhetsområden som bibehålls, delvis bibehålls, faller bort eller tillkommer under störda förhållanden. Redovisningen har tagits fram i dialog med utvalda funktioner inom nämnderna och ska betraktas som ett levande dokument, som successivt uppdateras när nationella krav eller lokala förutsättningar förändras.

Kartläggningen är inte bara en grund för ansvarsfördelningen, utan också central för att bedöma vilka resurser som krävs för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet. De prioriteringar som framgår i bilagorna utgör därför ett direkt underlag för de ekonomiska överväganden som behandlas i nästa kapitel.

6 Ekonomiska förutsättningar och långsiktig planering

Kommunens arbete med civil beredskap kräver långsiktighet, planering och en effektiv användning av resurser. Förutsättningarna påverkas samtidigt av statens styrning och finansiering, eftersom kommunens ansvar till stor del regleras nationellt.

6.1 Förutsättningar, resurser och ansvar

De ekonomiska ramarna för beredskapsarbetet präglas i nuläget av osäkerhet. Från och med 2026 ersätts den nuvarande överenskommelsen mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) med den nya lagen om kommuners och regioners beredskap (LKRB). Lagen innebär ett utökat ansvar för kommunerna. Hur mycket medel som kommer att tilldelas är ännu oklart, men det står redan nu klart att resurserna inte blir lika riktade som tidigare.

Kommunen befinner sig därför i ett mellanläge: nya krav tillkommer, men finansieringen är ännu inte tydliggjord. Samtidigt delas befintliga resurser ofta mellan flera uppdrag, särskilt inom kontinuitetshanteringen, som utgör grunden för kommunens samlade beredskap.

Utvecklingen av kommunens beredskap kräver både ekonomiska medel och en tydlig resursallokering, där befintlig kompetens och kapacitet används där de gör störst nytta. Arbetet bör inriktas på att successivt stärka bemanningen, klargöra roller och ansvar samt säkerställa den kompetens som krävs inom civilt försvar och kontinuitet.

Genom ett systematiskt arbetssätt kan kommunen stegvis identifiera och planera sina långsiktiga behov, såväl ekonomiska som organisatoriska. På så sätt skapas förutsättningar att möta nationella krav och upprätthålla samhällsviktiga funktioner även vid störda förhållanden.

Statens styrning och finansiering har en avgörande betydelse för kommunernas möjligheter att uppfylla sitt ansvar enligt LKRB. För att arbetet ska kunna bedrivas rättssäkert och hållbart krävs att resurserna står i proportion till uppdragets omfattning, att de är förutsägbara över tid och att modellen möjliggör anpassning till lokala förutsättningar och förändrade nationella behov.

Ale kommun delar SKR:s bedömning att kommunsektorn gemensamt behöver tydliggöra statens ansvar för finansiering vid förändringar av kommunernas uppdrag. Kommunen verkar i denna fråga genom SKR:s arbete och nationella dialoger med regeringen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och andra berörda aktörer.

6.2 Planering på kort sikt (2025–2026)

De ekonomiska och organisatoriska förutsättningar som beskrivits ovan ligger till grund för kommunens fortsatta planering. Arbetet delas in i två faser, en kortsiktig (2025–2026) och en långsiktig (från 2027), för att möjliggöra en stegvis anpassning till nya krav och förutsättningar enligt lagen om kommuners och regioners beredskap (LKRB).

Under denna period bör kommunen fokusera på följande:

Prioriterat område	Inriktning 2025–2026
Resursanvändning	Säkerställa att personalresurser används där de gör störst nytta, genom att allokera kompetens och resurser på ett ändamålsenligt sätt, samt att tilldelade medel används för beredskapsändamål.
Budgetstruktur	Säkerställa att resurser öronmärks i budgetprocessen för beredskapsändamål, så att de inte försvinner i den ordinarie ekonomiska ramen.
Kontinuitetshantering	Stegvis förstärka arbetet med kontinuitetshantering utifrån befintliga och prioriterade resurser, med fokus på att kartlägga behov och bygga grundläggande strukturer.
Förberedelse för LKRB	Skapa beredskap för att anpassa planering och ansvarsfördelning utifrån LKRB och kommande föreskrifter.

Övergång till planering på lång sikt

Arbetet under perioden 2025–2026 handlar främst om att hantera osäkerheten i de nationella förutsättningarna och samtidigt lägga grunden för ett mer långsiktigt och samordnat beredskapssystem. När de nya kraven i LKRB och tillhörande föreskrifter är på plats, och arbetet med kontinuitet har börjat tydliggöra resursbehoven, behöver kommunen successivt gå från stegvisa förstärkningar till en mer robust och uthållig planering.

6.3 Planering på lång sikt (från 2027)

Från 2027 och framåt behöver kommunen bygga upp en hållbar struktur för finansiering och resursplanering inom beredskapsområdet. Syftet är att säkerställa att resurser, kompetens och organisation är dimensionerade för att möta både vardagliga störningar och långvariga kriser.

Prioriterat område	Inriktning från 2027
Personal och kompetensförsörjning	Säkerställa tillräckliga resurser för att omhänderta kontinuitetshantering, inklusive planering, samordning och genomförande av andra beredskapsåtgärder. Detta innefattar även att successivt stärka bemanningen och säkerställa rätt kompetens för att möta framtida krav inom civil beredskap.
Kontinuitetshantering	Bygga upp en långsiktigt hållbar och fullt integrerad struktur för kontinuitetshantering, med tillräckliga personalresurser, kompetens och organisatoriska stödfunktioner. Arbetet ska vara etablerat som en naturlig del av ledningssystemet och bidra till att säkerställa att samhällsviktig verksamhet kan upprätthållas vid såväl kriser som höjd beredskap.

Robusta noder	Investera i redundans och robusthet i samhällsviktig infrastruktur, bland annat genom översiktsplaner, detaljplaner och lokaliseringsutredningar.
Flexibilitet	Säkerställa att finansieringsmodellen kan anpassas efter nya nationella krav eller förändringar i det säkerhetspolitiska läget.
Uppföljning och transparens	Införa krav på återrapportering från nämnderna för att tydliggöra hur resurser används till beredskapsändamål, i samband med delårs- och årsredovisningar.

6.4 Strukturer för finansiering och öronmärkning

För att säkerställa transparens och riktad användning av framtida medel, samtidigt som flexibilitet bevaras, föreslås att kommunen redan nu etablerar strukturer för öronmärkning i budgetprocessen. Detta kan ske genom att:

- inrätta en särskild budgetpost för civil beredskap,
- avsätta en central beredskapspott som kommunstyrelsen kan fördela utifrån prioriterade behov,
- koppla resurser till breda utvecklingsområden såsom kontinuitetshantering, robusta noder, kompetensförsörjning och krisledningsförmåga, samt
- införa krav på återrapportering om hur medlen använts till beredskapsändamål.

Genom tydlig öronmärkning och uppföljning skapas transparens, långsiktighet och förtroende för kommunens arbete med civil beredskap.

6.5 Bedömda behov

Utifrån nuläge och de förutsättningar som råder kan tre grundläggande behov identifieras för att långsiktigt stärka kommunens arbete med civil beredskap:

1. **Resurser och kapacitet;** De personella och organisatoriska resurserna behöver successivt förstärkas. Idag delas personal och kompetens ofta mellan flera uppdrag, vilket gör beredskapsarbetet sårbart.
2. **Stärkt kontinuitetshantering;** Kontinuitetshanteringen behöver prioriteras och byggas ut stegvis, eftersom den är en förutsättning för att samhällsviktiga verksamheter ska kunna upprätthållas vid störda förhållanden och för att kommunen ska kunna möta kommande nationella krav.
3. **Robusta noder och samhällsplanering;** För att skapa uthållighet och redundans krävs att robusta noder identifieras och säkerställs genom den långsiktiga samhällsplaneringen, exempelvis i översiktsplaner, detaljplaner och lokaliseringsutredningar.

7 Implementering och uppföljning

Utifrån de förutsättningar, behov och prioriteringar som beskrivits i föregående kapitel behöver arbetet nu omsättas i praktiskt genomförande. Planen för civil beredskap är ett strategiskt styrdokument som anger mål, ansvarsfördelning och inriktning för kommunens beredskapsarbete. För att få faktisk verkan måste den integreras i kommunens ordinarie styrning, planering och budgetprocesser.

Implementering

- Planen ska omsättas i respektive nämnds verksamhetsplanering, där beredskapsarbetet beaktas och prioriteras i linje med nämndens uppdrag.
- Planen utgör ett stöd för politiska prioriteringar och ska ligga till grund för nämndernas planering av resurser och åtgärder inom civil beredskap.
- Operativa planer, såsom krisledningsplan, kontinuitetsplaner och säkerhetsskyddsplaner, utvecklas och uppdateras parallellt och i enlighet med denna plan.

Uppföljning och revidering

- Uppföljning sker årligen i samband med kommunens ordinarie styr- och budgetprocess, med särskild betoning på resursbehov och beredskapsrelaterade kostnader.
- Planen ska revideras vart fjärde år, eller tidigare om förändringar i lagstiftning, nationella krav eller lokala förutsättningar motiverar det.
- Som en del av uppföljningen ska resultatet av risk- och sårbarhetsanalyser (RSA), övningar och inträffade händelser användas för att utveckla och justera planen.

8 Samverkan och extern förankring

Kommunens beredskapsförmåga utvecklas inte isolerat, utan i nära samspel med andra aktörer på lokal, regional och nationell nivå. En robust civil beredskap kräver långsiktig samverkan, tydliga kontaktvägar och gemensam planering mellan berörda aktörer.

Samverkan inom kommunen

- Nämnderna ansvarar för att beredskapsarbetet är väl förankrat i den egna organisationen, och för att skapa interna strukturer som möjliggör dialog och erfarenhetsutbyte.
- Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att hålla samman beredskapsarbetet och ge fullmäktige en samlad bild av kommunens beredskapsförmåga.

Samverkan med externa aktörer

- Kommunen ska upprätthålla nära samarbete med länsstyrelsen, som har det regionala samordningsansvaret, samt med MSB och andra nationella myndigheter.
- Kontinuerlig dialog ska föras med räddningstjänsten, försvarsmakten och andra aktörer som är centrala för kommunens krisberedskap och civila försvar.
- Samverkan med frivilligorganisationer och näringslivet är av särskild betydelse för att säkerställa uthållighet och tillgång till resurser vid längre kriser.

Extern förankring och kommunikation

- Planen för civil beredskap ska kommuniceras på ett tydligt sätt till berörda aktörer, både inom och utanför kommunen.
- Förankring sker genom att involvera relevanta aktörer i övningar, utbildningar och gemensam planering.
- Kommunen ska även arbeta aktivt med att informera medborgarna om deras eget ansvar i kris och höjd beredskap, i linje med de nationella målen om ett stärkt civilt försvar.

Utveckling genom samverkan

- Kommunens samlade beredskapsförmåga stärks genom gemensamma övningar, erfarenhetsutbyten och lärande från inträffade händelser.
- Samverkan ska bygga på långsiktiga relationer och förtroende, vilket kräver tydliga kontaktvägar, återkommande dialog och gemensam målbild.

9 Bilagor - Nämndspecifika sammanställningar av samhällsviktig verksamhet

Bilagorna redovisar detaljerade tabeller för respektive nämnd. De visar vilka verksamheter som bibehålls, delvis bibehålls, faller bort eller tillkommer under störda förhållanden. Redovisningen ska ses som ett levande dokument som successivt behöver uppdateras i takt med att förutsättningar och prioriteringar förändras.

9.1 Kommunstyrelsen

Kategori	Verksamheter
Bibehålls	<ul style="list-style-type: none"> Säkerhet: civilt försvar, krisberedskap, säkerhetsskydd, signalskydd och informationssäkerhet HR: lön Demokrati: kansli, kommunikation, juridik Invånarservice: Kontaktcenter
Bibehålls delvis	<ul style="list-style-type: none"> Säkerhet: brottsförebyggande Ekonomi: redovisning och upphandling HR: HR-specialister och heltidsfackliga Demokrati: överförmyndare, utvecklingsledare och näringsliv Invånarservice: bibliotek, öppen ungdomsverksamhet och fält
Faller bort/pausas	<ul style="list-style-type: none"> Säkerhet: systematiskt brandskyddsarbete Ekonomi: controller och digitalisering Invånarservice: kultur- och fritidsutveckling samt kulturskola
Tillkommer	<ul style="list-style-type: none"> Krisledning av kommunen som helhet

Motivering

Kommunstyrelsen ansvarar för den övergripande krisledningen och samordningen, vilket gör dess funktioner helt avgörande under störda förhållanden. Säkerhetsområdet (krisberedskap, civilt försvar, säkerhetsskydd och signalskydd) måste upprätthållas för att samordna och skydda kommunen. HR och ekonomi behöver säkerställa löner, redovisning och upphandling för att verksamheten ska fungera. Demokratifunktionerna (kansli, kommunikation, juridik) är nödvändiga för beslutsfattande och rättssäker styrning. Invånarservice, särskilt kontaktcenter, är central för att hålla dialogen med medborgarna vid kris.

9.2 Servicenämnden

Kategori	Verksamheter
Bibehålls	<ul style="list-style-type: none"> • IT: drift och underhåll • Fastighet: lokalförsörjning, drift och underhåll, park och anläggning • Kost: (blå, röd, gul) • Verksamhetsstöd: lokalvård (grön, gul, röd), vaktmästeri, fordon
Bibehålls delvis	-
Faller bort/pausas	-
Tillkommer	<ul style="list-style-type: none"> • Krisledning inom nämndens eget verksamhetsområde • Säkerställa lokaler • Ställa om lokaler • Drift av lokaler • Drift/underhåll av IT • Lagerhållning av livsmedel • Transport/logistklösningar

Motivering

Servicenämndens verksamheter är nödvändiga stödfunktioner för hela kommunen och kan därför inte reduceras under störda förhållanden. Lokalförsörjning, drift och underhåll krävs både för befintliga verksamheter och vid evakuering eller mottagande av drabbade från andra kommuner. Kostverksamheten måste upprätthållas, men med ökad flexibilitet kring transporter och lagerhållning av livsmedel. Lokalvård är kritisk för att motverka smittspridning vid trängre boenden. IT är en sårbar stödfunktion som kan utsättas för cyberattacker, och fordonsflottan är central för både ordinarie drift och mobilisering vid höjd belastning.

9.3 Samhällsbyggnadsnämnden

Kategori	Verksamheter
Bibehålls	<ul style="list-style-type: none"> • Plan och myndighet: planering och exploatering, miljö • Teknik: infrastruktur, VA-drift och plan, gata och trafik samt renhållning • Stöd- och utvecklingsstab: GIS och mät
Bibehålls delvis	<ul style="list-style-type: none"> • Plan och myndighet: bygg • Stöd- och utvecklingsstab: strategisk infrastruktur, kollektivtrafik
Faller bort/pausas	<ul style="list-style-type: none"> • Stöd- och utvecklingsstab: strategiska klimat- och miljöfrågor, samt naturfrågor
Tillkommer	<ul style="list-style-type: none"> • Krisledning inom nämndens eget verksamhetsområde • Parkeringsövervakning • Flytt av fordon

Motivering

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för samhällsviktig infrastruktur som vatten, avlopp, avfallshantering, gator och trafik, funktioner som måste upprätthållas även under störda förhållanden. Plan- och myndighetsuppgifter inom miljö samt drift av tekniska system är avgörande för hälsa, säkerhet och grundläggande service. Stöd- och utvecklingsstaben, särskilt GIS och mät, utgör ett viktigt underlag för planering och ledning i kris. Vissa uppgifter, exempelvis strategisk utveckling och långsiktig klimatplanering, kan däremot skjutas på framtiden eftersom fokus behöver ligga på akuta behov.

9.4 Socialnämnden

Kategori	Verksamheter
Bibehålls	<ul style="list-style-type: none"> • Individ- och familjeomsorg: barn- och familjeenhet • Funktionsstöd: servicebostäder, gruppboende, boende och stöd enligt SoL, daglig verksamhet, personlig assistans, avlösarservice, anhörigstöd, boendestöd, korttidsvistelse och korttidstillsyn, ledsagarservice • Äldreomsorg: ordinärt boende, särskilt boende, nattpatrull, hälsofrämjande och förebyggande enheten • Myndighet och specialiststöd: bemanningsplanering, rehabenheten, sjuksköterskeenheten och biståndsenheten
Bibehålls delvis	<ul style="list-style-type: none"> • Individ- och familjeomsorg: vuxenenheten, arbetsmarknads- och försörjningsenheten, stöd- och behandlingsenheten • Myndighet och specialiststöd: ledningsstöd och utveckling (staben), administrativa enheten
Faller bort/pausas	<ul style="list-style-type: none"> • Funktionsstöd: kvalitet- och utvecklingsenheten • Äldreomsorg: samordnande funktion äldreomsorg
Tillkommer	<ul style="list-style-type: none"> • Krisledning inom nämndens eget verksamhetsområde • Krisstöd • Trygghetspunkter*

**Ansvar för trygghetspunkter ej fastställt. Omhändertagande sker med stöd av Socialtjänstlag (SoL) (2025:400)*

Motivering

Socialnämnden ansvarar för omsorg och stöd till de mest sårbara grupperna i samhället. Äldreomsorg, funktionsstöd och individ- och familjeomsorg utgör samhällsviktiga verksamheter som måste fungera även under störda förhållanden. Myndighetsutövning, bemanning och sjukvårdsinsatser är centrala för att kunna ge rätt stöd och säker vård. Vissa administrativa utvecklingsfunktioner kan dock tillfälligt nedprioriteras, medan nya behov som krisstöd och trygghetspunkter kan tillkomma i en krissituation.

9.5 Utbildningsnämnden

Kategori	Verksamheter
Bibehålls	<ul style="list-style-type: none"> Förskola och pedagogisk omsorg Grundskola F-6 och fritidshem Grundskola 7-9 och anpassad grundskola F-9 Social hållbarhet och barn- och elevhälsa
Bibehålls delvis	<ul style="list-style-type: none"> Hantering av fria alternativ Enhet för flerspråkighet Administration Gymnasiumskola*
Faller bort/pausas	<ul style="list-style-type: none"> Komvux Fritidsklubb
Tillkommer	<ul style="list-style-type: none"> Krisledning inom nämndens eget verksamhetsområde Barnomsorg 24/7

**Utbildningen kan vid behov behöva omformas, till exempel genom anpassad undervisning eller praktisk verksamhetsförlagd utbildning (t.ex. inom vård och omsorg).*

Motivering

Utbildningsnämnden ansvarar för förskola, grundskola och elevhälsa, vilka är centrala för barns rätt till utbildning och trygghet även under störda förhållanden. Dessa verksamheter behöver därför upprätthållas. Vissa delar, som gymnasieutbildning och administrativa utvecklingsfunktioner, kan tillfälligt nedprioriteras eller anpassas. Samtidigt kan nya behov tillkomma, exempelvis barnomsorg under obekvämt arbetstid, för att stödja vårdnadshavare med samhällsviktiga yrken.